

УДК 336.13

Бєлов Олександр Віталійович,
кандидат економічних наук ICEI (Україна)
Свистун Людмила Анатоліївна,
кандидат економічних наук, доцент
Національний університет «Полтавська політехніка імені
Юрія Кондратюка» (Україна)

РОЛЬ СФЕРИ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Політика в галузі сфери науково-технічної діяльності (СНТД) відіграє важливу роль у розвитку суспільства. Ми стали свідками великих історичних і сучасних досягнень завдяки науці та інноваціям. Серед них, наприклад, поширення приватного моторизованого транспорту, автоматизоване промислове виробництво, штучний інтелект і масштабне виробництво енергії з відновлюваних джерел. Деякі з цих досягнень мали значні негативні наслідки для природного середовища, такі як забруднення повітря та води, втрата біорізноманіття та зміна клімату. Таким чином, політика СНТД стає все більш необхідною для усунення негативних побічних ефектів економічного зростання, яке воно просуває.

Економічна безпека України – це спроможність національної економіки зберігати стійкість та невразливість до внутрішніх і зовнішніх загроз. Вона також передбачає забезпечення високої конкурентоспроможності у світовому економічному середовищі та сталого, збалансованого зростання [1]. Покажемо, що недостатнє фінансування науки має фундаментальні негативні наслідки для економічної безпеки України.

При недостатньому фінансуванні СНТД відбуваються процеси скорочення наукових досліджень та проектів, що

сповільнить науковий прогрес. Що у в свою чергу обмежує розвиток нових технологій, інновацій та рішень, які можуть сприяти економічному зростанню та покращенню якості життя. Також це сприяє тому, що талановиті наукові кадри будуть шукати можливості для роботи за кордоном або в інших галузях, а це вже шлях до втрати ключових фахівців та експертів, які впливають на економічну безпеку країни. Відповідно, така ситуація тягне за собою відставання науковому розвитку, яке веде до погіршення конкурентоспроможності країни на світовій арені, оскільки без інновацій та передових технологій українська економіка стає менш привабливою для інвесторів та партнерів. А це вже веде до залежності від імпорту технологій. Нагальні потреби економіки вимагають придбання нових технологій та наукових розробок за кордоном. Це збільшує залежність країни від імпорту та вразливість до змін у зовнішньому економічному середовищі. Таким чином, недостатнє фінансування призводить до відставання у дослідженнях важливих областей, таких як кібербезпека, біотехнології, енергетика та космічні, військові дослідження. Це може залишити країну вразливою перед новими загрозами та викликами. І нарешті, все це разом взяте формує передумови до втрати потенціалу для створення нових продуктів, послуг та рішень, які можуть стати джерелом нових ринків та можливостей для економіки країни.

Отже, погоджуючись з іноземними дослідниками щодо впливу сфери науково-технічної діяльності на економіку країн, потрібне посилення взаємодії між сферами політики та науково-технічної діяльності [2] та забезпечення достатнього рівня фінансування вітчизняної науки і створення умов для прискореного її розвитку.

Література

1. Актуальні виклики та загрози економічній безпеці України в умовах воєнного стану [Electronic resource] //

Національний інститут стратегічних досліджень. 2023. URL: <http://niss.gov.ua/publikatsiyi/analitichni-dopovidi/aktualni-vyklyky-ta-zahrozy-ekonomichniy-bezpetsi-ukrayiny-v> (accessed: 01.05.2024).

2. Kivimaa P. Transforming innovation policy in the context of global security // Environmental Innovation and Societal Transitions. 2022. Vol. 43. P. 55–61.

УДК 330.87

***Микитюк Оксана Петрівна,**
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки підприємства
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
(Україна)*

***Онисенко Тетяна Сергіївна,**
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки підприємства
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
(Україна)*

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПОТРЕБ ПРАЦІВНИКІВ ПРИ ПОБУДОВІ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ НА ПІДПРИЄМСТВІ³

В умовах соціально-економічної кризи, викликаній повномасштабним вторгненням росії, все більш актуальними стають питання побудови ефективної системи соціальної безпеки працівників вітчизняних підприємств. В основі безпекових механізмів стабільного функціонування суб'єктів господарювання лежать, перш за все, інструменти

³ Тези підготовлено в межах виконання проєкту НФД України «Нові геостратегічні загрози соціальної безпеки людини в умовах гібридної війни та шляхи їх запобігання» № 2021.01/0239.